IUSTITIA

Warszawa, 20 maja 2025 roku

Uchwała Zarządu SSP IUSTITIA

w sprawie modyfikacji projektu ustawy o przywróceniu prawa do sądu i pozostawieniu Izby Odpowiedzialności Zawodowej w SN

Zarząd Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA z zaskoczeniem przyjął informację o opublikowaniu na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości nowej wersji projektu ustawy o przywróceniu prawa do niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego na podstawie prawa przez uregulowanie skutków uchwał Krajowej Rady Sądownictwa podjętych w latach 2018-2025.

Ministerstwo Sprawiedliwości – bez uprzedzenia i rzetelnego zakomunikowania tej decyzji opinii publicznej - zamieściło pod informacją z 24 kwietnia 2025 roku projekt datowany na 13 maja 2025 roku, zawierający niespodziewaną modyfikację art. 55 ust. 1 pierwotnie opublikowanego projektu, zgodnie z którym Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych ulegnie likwidacji, jednak Izba Odpowiedzialności Zawodowej ma nadal funkcjonować w strukturze Sądu Najwyższego.

Sposób wprowadzenia opisanej zmiany jest niezrozumiały dla wszystkich osób zaangażowanych w proces przywracania rządów prawa w Polsce. Transparentność i stabilność decyzji podejmowanych przez organy państwa jest przecież jednym z warunków bezpieczeństwa prawnego wszystkich obywateli.

Uzasadnieniem tej niespodziewanej decyzji ma być twierdzenie, że o ile Trybunał Sprawiedliwości UE i Europejski Trybunału Praw Człowieka jednoznacznie wskazały, że Izba Kontroli Nadzwyczajnej nie spełnia wymogów niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, o tyle brak jest takiego orzeczenia dotyczącego wprost Izba Odpowiedzialności Zawodowej i ewentualne zmiany prawne w tym zakresie zostaną wprowadzone po decyzji europejskich trybunałów.

Ministerstwo Sprawiedliwości zdaje się jednak pomijać stanowiska polskich sądów w tym przedmiocie, w których stwierdzono wprost, że Izba Odpowiedzialności Zawodowej jest organem wadliwym strukturalnie i ustrojowo (*vide*: postanowienie IOZ w składzie SSN Barbary Skoczkowskiej z 7 lutego 2024 roku, sygn. akt II ZIZ 14/23).

Sześć spośród jedenastu osób, wskazanych do orzekania w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, powołano na urząd z udziałem wadliwie utworzonej Krajowej Rady Sądownictwa. W uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 roku (BSA I-4110-1/2020) wskazano wyraźnie, że „nienależyta obsada sądu zachodzi także wtedy, gdy w składzie

Stowarzyszenie Sędziów Polskich „IUSTITIA”
ul. Przyokopowa 33
01-208 Warszawa
tel.: +48 22 535 88 31 tel.: +48 519 356 003 e-mail: biuro@iustitia.pl www.iustitia.pl
krs: 0000090038
nip: 527-128-54-83
Santander Bank Polska
nr: 63 1500 1012 1210 1004 3279 0000

sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek KRS ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z 2017 r."

Trzeba jednak podkreślić, że nie jest to jedyny wadliwy element funkcjonowania Izby i nawet projektowana ustawa, mająca uregulować powołania sędziowskie, nie niweczy innych nieprawidłowości związanych z ukształtowaniem Izby Odpowiedzialności Zawodowej.

Przypominamy, że wyboru osób orzekających w Izbie dokonali przecież przedstawiciele władzy wykonawczej, tj. Prezydent RP za zgodą Prezesa Rady Ministrów, czyniąc to przy tym w sposób arbitralny, bez podania jakichkolwiek kryteriów tego wyboru i uzasadnienia takiej decyzji. Wskazanym sędziom nie pozostawiono możliwości rezygnacji z orzekania w tej Izbie. Zajmuje się ona przy tym jedynie wąsko wskazanymi sprawami o charakterze wrażliwym oraz represyjnym sensu largo, tj. sprawami dyscyplinarnymi oraz dotyczącymi immunitetów sędziów i prokuratorów.

Zarząd Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA z pełną konsekwencją podtrzymuje stanowisko o konieczności wprowadzenia przejrzystych zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów i zniesienia Izby Odpowiedzialności Zawodowej. Wyraziliśmy je już jasno, przystępując jako *amicus curiae* do postępowań ze skargi sędziego SN prof. Pawła Grzegorczyka – przed sądami krajowymi zakończonego postanowieniem Naczelnego Sądu Administracyjnego z 20 listopada 2024 roku (sygn. akt II GZ 134/23) oraz przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka – a także popierając społeczne projekty ustaw, które stały się następnie podstawą projektu przygotowanego przez Komisję Kodyfikacyjną Ustroju Sądownictwa i Prokuratury, przewidującego zniesienie tak Izby Kontroli Nadzwyczajnej, jak i Izby Odpowiedzialności Zawodowej.

Jako zarząd najliczniejszego stowarzyszenia sędziów w Polsce, deklarując gotowość rozmów nad finalną wersją projektu Ustawy, oczekujemy zmiany stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości i powrotu do tej wersji projektowanych regulacji, w myśl których Izba Odpowiedzialności Zawodowej - jako twór niebędący niezależnym sądem - ulega likwidacji.